1878. X. évfolyam. 77. szám. Csütörtök, április 18.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébiránt a postahivatalok útján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, aku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttéren“ megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Nev- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ügyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

Szövetség Angliával.

„Tudom, hogyha ezen ország háboruba bocsatkozik: lobogója alatt fogja találni Európa mindazon népeit, melyek féltékenyek szabadságukra és függetlenségükre.“
Canning.

Ha nem csalnak a jelek, gróf Andrássy politikája ismét tovább siklik a lejtőn, melyen pillanatra fönakadt. A Németország gyanus közbenjárására való számitás, a Bratianonak adott kosár, az Angliával szemben tanusitott rezervált magatartás s azon lanyhaság és erélytelenség, melylyel a bécsi kabinet Oroszországgal szemben föllép: arra az aggodalomra jogositanak, hogy a külügyi kormányzat annyi végzetes tévedés után most készül elkövetni a legveszélyesebb hibát.

Nem a congressus, hanem egyedül az érdekeikben fenyegetett hatalmak koalicziója alkalmas engedékenységre birni Oroszországot s biztositani az általános európai s a specialis osztrák-magyar érdekek megóvását.

Ha a bécsi kabinet csakugyan tudja, hogy az Európa beleegyezése s jóváhagyása nélkül megkötött béke monarchiánkra nézve a veszélyek tultömött Pandora-szelenczéjét képezi: akkor csatlakoznia kell Angliához, azonnal őszintén, loyalisan; csatlakoznia ugy, hogy Európa mielőbb meggyőződjék az angol-osztrák-magyar szövetség tényéről.

E szövetség nem a háboru, hanem egy nagy és félmeletes koalicziót jegyezesedési pontja; oly koalicziót, mely puszta léte s követelései által engedékenységre kényszeritheti Oroszországot.

Ausztria-Magyarországtól függ, hogy létesüljön-e ezen koalicziót, avagy nem. Ha gróf Andrássy elfogadja az Anglia kormánya által kinált szövetséget: akkor az orosz dölyf s elbizakodottság napjai meg vannak számlálva, s Oroszország meg lenne verve, mielőtt egyetlen ágyulövés dördült volna el. Igen, megverve s legyőzve, mert Németország, még ha kedvet érezne is magában fiai vérét ontani a moskovitizmus és szlavismus ügyeért: óvakodnék tettleg támogatni Oroszországot egy négy nagy hatalomból s a portából és Romániából álló koalicziót ellenében.

Akkor aztán, de csakis akkor volna értelme a congressusnak. A helyzetet föltétlenül domináló koalicziót ez esetben sikerrel oldhatná meg a hatalmak megbizottainak tanácstermében a keleti kérdést, tekintettel a hatalmak közös és külön keleti érdekeire. Sikerrel igen, mert ily viszonyok között alakulandó s megtartandó congressus határozatai nem diplomacziai maculaturát, hanem parancsszavakat képeznének Oroszországra nézve.

Ha mindazonáltal ily szövetség létesülése esetében sem mutatkoznék Oroszország hajlandónak lemondani azon rendkivüli előnyök nagy részéről, melyeket számára a békeszerződés biztosit: akkor itt a pillanat kibontani a zászlókat a király, a nemzet s a monarchia érdekében, s a hazafiui lelkesedés dörgő hangján kiáltani:

Csatára föl! Csatára!

Borostyáni Nándor.

— **A közösügyi költségek** fejében Magyarország által 1877-re pótlólag fizetendő még: 1,075.402 frt mint a delegácziók által megszavazott póthiteleknek Magyarországra eső része; — és 1,972.080 frt, mint a határvám-bevételek csökkenése folytán a közösügyi költségeknél mutatkozott kiadási többlet fedezésének Magyarországot terhelő része. A pénzügyminiszter ez összegeknek megfelelő póthitel engedélyezése iránt a ház egyik legutólsó ülésében nyujtott be tvjavaslatot:

— **Összevesztek a delegátusok.** A 80 millió banka dósság ügye képezte a vita tárgyát. A kormány a bizottságra akarta bizni ez ügg elintézését, ez pedig vissza háritá a kormányra. A tanácskozások ingerültség közt szakittattak meg. Minden „kiegyezési“ kisérlet megbukott.

— **Az osztrák-magyar-olasz kereskedelmi szerződés** megkötése tárgyában a jövő hó végén fognak megkezdetni a tárgyalások. Az olasz kormány meghatalmozottjai e tárgyalásokra Bécsbe mennek.

Mi az az uj fuzió.

— Idétlen kecsmergés. —

Államunk jelenlegi sanyaru külügyi helyzetét tekintve, általános megdöbbenést idézett elő lord Derbynek az angol parlamentben épen Ausztria-Magyarországról tett kétségbe ejtő nyilatkozata. — Tükör az, — melybe ha bepillantunk: ijesztő mezteleségében a magunk jövőjét látjuk meg, mely, hogy nem igen kecsegtető: ezen nyilatkozat fényesen tanusitja.

Mit is mondott hát lord Derby? Azt mondta, hogy: „egy angol-muszka háboru kitörése esetén Ausztria-Magyarország közreműködésére magokat egyáltalában nembizhatják, mert, mig egy felől ez utóbbinak biztositékot kellene szerezni Németország semlegességéről: addig a számtalan fajkülönbségből származott legfőbb akadályt soha le nem küzdheti.“

„Ausztriában — miként mondja — sok a törzs s valóban olyan, hogy szerencsétlen hadjárat tönkre tehetné. A magyarok rokonszenveznek a törökökkel, de a szlávok nem. Vannak aztán német-osztrákok, kiknek csak a béke kell. Két független nemzettel tehát, egy hadsereggel, melyben nem szabad bizni, egy oly állammal, melynek nagy megerőltetésébe kerül 60 milliót megszavaztatni, nemsokra mehetünk.“ (Sic!)

Egyszóval meg mondá biz a, hogy ilyen cséda-béda, elegy-belegy, hitvány koldus néppel — mint mi vagyunk, a jelenlegi viszonyok közt zsebe rovására aczélt nem cserél.

Nesze neked gróf Andrássy, Tisza Kálmán. A consortium! Ha még a külföld, különösen a számító angol is igy bizik bennetek s az általatok vezetett államok képességében, ugyan kivánhatjátok-é hát, hogy közelebbről jól ismert rosz bel- és kül politicátokban mi magyarok bizzunk?

Hiszen! nemcsak mi, hanem a külföld is elitélt már végképen benneteket. Ti és az általatok vezényelt államok numeráltok csak, de ponderálni képesek nem vagytok.

És mégis, ily körülmények között mit cselekedtetek most is? A helyett, hogy Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állását vállvetve igyekeznétek kifelé megvédeni és fentartani: belülről csináltatok zavart az államban. Vagy is: kinek és minek lehessen tulajdonitani a jelenlegi válságos viszonyok közt az országgyülési követek egyrészének közelebb lejátszott párt fuzionális komédiáit? Senki másnak, mint tinektek.

Andrássynak nagyon is nagy szüksége van a jelenlegi viszonyok közt Tisza Kálmánra, ez utóbbit kezdi a nemzet nagyon is megszeretni; igy szekere rudja inkább kifelé, mint befele áll. Már pedig, ha Andrássy hü satellesét Tisza Kálmánt elveszitik: kétes, hogy jövőre nézve kiviheti-e azokat, amiket eddig inkább a magyarállam érdekeivel ellentétben, mint annak hasznára kivihetett. Node hihető, hogy a herczegi és grófi koronák megérdemlésének meg kell hozni a maga gyümölcseit!!

Kellett tehát a pártfuzió, kellet a zavar, hogy ebben halászva, mindkét államférfiu ügyes taktikával megcsiphesse a maga pontját s kiszemelve a maga embereit, biztositsa pártját.

A választás közeledése azonban mindkettőre nézve dániai büz, különösen Tisza K.-ra nézve, mert ámitásai, és sok oldalu szinvallásai nagyon is kimeriték már a nép minden osztályának türelmét s bennök ellenhatást szült. Nemlátván tehát ez oldalról magát biztositva, egy ujabb maneuverhez folyamodott felzavarta a pártokat s előre készitve magát, válogatni akarta embereit, de bezzeg beleveszitett, mint Bertók a csikban s akkor csuszott ki markából a kedvező alkalom, a midőn legjobban szoritotta.

Egyébiránt az egész pártfuzió ugy látszik — nem egyéb, mint halva született gyermek, — mely az anya méhében szerzett jogait világra jöttével végkép elveszitette. — Egy szóval Tisza K.-nak nem sokat igér s a helyett, hogy jövőre több ily zavarokat csinálna: a jelenlegi viszonyok közt sokkal eszélyesebben cselekednék, ha Andrássyval vállvetve arra törekszik, hogy államukról oly lealacsonyitólag és kicsinylőleg ne nyilatkozzanak, mint azt lord Derby tevé.

A felülről eszközölt, azonban alapjában elfucscsolt pártfuzióra vonatkozva pedig egész őszintén odanyilatkozunk, hogy: a hegyvajudott, és szült egeret.

Mutatja az alak.

Confusio.

— **BUDAPESTI HIREK. A hitelszövetkezet** ellen naponkint több panasz érkezik a kapitánysághoz. **Csiky** „Ellenállhatatlan“-át őszszel adják elő a nemzeti szinpadon. **Irtó hadjáratot** inditottak a nasi-vasi ellen; a játékbarlangokat éjjel őriztetik. **Uj meleg ásványvizforrásra** akadtak a Rudasfürdő mellett a „Proppeller szálló“ udvarán; felülmulja a marienbadit is. **A budapesti** hóhérnak jó világa van. Egyre hirják „vendégszerepelni.“ Ujabban Aradon két huszárt végzett ki, a kik meglőtték szakaszvezetőjüket. **Ligeti** közelebb egy nápolyi tájképet festett.

Thalia temploma.

„Fatinitza,“ vigoperette 3 felv. **Németh János** első vendégfellépte. (Ápr. 16.)

(T. L,) Nem panaszkodhatunk, egyik kitünő vendég a másikat éri nálunk. Sikerültebb operette előadást alig hiszszük, hogy produkálhatna a vidék, mint a ma esteli volt. Hogy mégis aránylag kevés számu közönség nézte végig e sikerült előadást, azt csak annak tulajdonithatjuk, hogy a vendég Goltz Julián szerepében régibb idő óta ismeretes közönségünk előtt, s Fatinitza is kezd sokszor látottságánál fogva veszteni vonzerejéből. Pedig jól esett feleleventive látnunk Goltz Julián szerepét. A vendég kellemesen csengő üde tenorja, s eleven játéka most is nagyban előmozditotta az est sikerét.

Tiszai gyönyörüen énekel, de Kancsukoffja egészen más zsanerü, mint a Szathmári Árpádé volt, és kevésbbé mulattató.

„Kapitány kisasszony“ operette 3 felv. **Németh János** vendégjátéka. (Ápr. 17.)

Két operette egymásutáni adása nem fizeti ki magát. Jobb lett volna egy kis pauzát tartani. A mi a vendég föllépték illeti, azt kiválóan sikerültnek mondhatjuk. Ugy tapasztaljuk, hogy eltávozta óta mind az éneklésben, mind a játékban sokat haladt. Hangja különösen a felsőbb regiszterekben erősbödött és tisztult, azt nagy könnyüdséggel s ügyes bosztással kezeli, a mi mindig nagy előny. Hangjának erejével különösen az első felvonás finaléjában inponált, s a Nyilvaiéval egyesülten a nő-, férfi-, és zenekart csaknem egészen elnyomta. Kosztümje nemzeti szinü s igen szép. A többi szereplő ismeretes. A sakfigurák sokat felejtettek. — Közönség közepszámmal.

— **Uj röpirat a keleti kérdésről. „Riadó“** czim alatt f. hó 16-án Borostyáni Nándortól egy a keleti kérdést tárgyaló röpirat jelent meg Budapesten. A röpirat következő fejezetekre oszlik: I. Bontsátok ki a zászlókat! II. „Esetről esetre.“ III. A nemzet kötelessége. IV. Herczeg Metternich 1828-ban, s gróf Andrássy 1877-ben. V. A keleti kérdés megoldása. VI. Szövetség Angliával. A röpirat, melyből mai számunk élén mutatványt közlünk, ma küldetett a vidékre, s 50 krért kapható lesz valamennyi könyvárusnál. A röpirat hazafias szellemben van tartva, s határozott irányát jelöli meg keleti politikánknak. Ohajtjuk, hogy minél inkább elterjedjen, s czimének odatenn, a kormányköröknel is megfeleljen, felriasztván az intézőket a tétovázásból.

Kelet.

A magyar kormány s kelet rendezése.

Saját érdekében cselekedett a kormány, midőn azon volt, hogy a nemzetnek egyhangulag kifejezett óhajat meg ne hallják Bécsben; az mar modern dolog levén, hogy ilyen esetben nem szokás még a haza érdekét is szemmeltartani.

A monarchia tétlenségének következménye lett aztán, hogy e sötét kerdőjel eltavolitására tett minden lépés megfenekletl, mert ezt a legjobban érdekelt hatalmat kézenfogva sem lenetett az érdekvédés utjara terelni.

S ebből kifolyólag a keletiügy napról-napra bonyolultabb lett, s ma már oly kuszált, mint tüske közt keresztül-kasul ranczigált czérnacsomag.

A „mi“ külügyi hivatalunk most is haszontalan szóváltasokkal tölti az időt; ezt a dolgot ugyan lehetne folytatni hadseregtartás nélkül is. Na de, hogy mégis mondjon valamit, hát legujabban kijelenté állitólag, nogy Oláhország további megszállva tartását az oroszok által nem fogja megengedni, mindazáltal jó és szép magyar nemzet, örömedben el ne kiáltsd, hogy „fegyverre!“ mert a külügyminiszterium hősies kijelentéseit el szokta hordani a szél, nem ugyan Szentpétervár felé, hanem a feledés tengerébe.

A nemzet pedig olvashat az eseményekben, mint tükörben; láthatja, hogy mig a Magyarország érdekei ellen szóló közösügy fennáll, addig az ur isten sem segithet rajtunk.

Most is, ha jól sejtjük, a magyar nép angol és törökszövetségben látja a kivezető utat, amde a bécsi cselszövők hallani sem akarnak erről. S miután a minden kérdésben visszahuzódó kormány moczczanni sem mer Bécscsel szemben, tehát nagyon természetes, hogy az lesz meg, a mit ott akarnak. Ebbe pedig belenyugszik a magyar kormány is.

Hasztalan merülünk alá a mult eseményeinek hullámai között, nem találunk oly tényre, mely zálog volna a megnyugvásra a kormány jövő működését illetőleg.

A nemzeten a sor, hogy olyan férfiakat állitson az ország élére, kik megállanak rendületlenül. Nem az a kérdés, hogy Péter vagy Pál legyen a miniszter, hanem, hogy ki az, a ki egy hajszálnyit sem enged a haza érdekeiből?

Hagyjon fel a nemzet a személyimádással, mert ha ez még tovább is átok gyanánt fekszik a nemzeten: akkor véged van, zivatarban lengő szegény Magyarország!

S keleti érdekeinknek — nyugoton mondanak „jóéjszakát.“

— **Legujabbak keletről.** Londonból azt a hihetetlent távirják, hogy az előkongreszszus biztositottnak mutatkozik. Ugyanonnan a tengernagyi hivatal 40 vontató gőzöst küldött Maltába a páncélhajóknak torpedók eleni megvédésére. Az indiai kormány parancsot kapott csapatokat küldeni Maltába. Az orosz kabinet sajnálja az osztrák kifogások nagymérvü jellegét, de kijelenti, hogy hajladó azokat fontolóra venni, hogy a kabinetekkel egyenkint egyetértésre jusson. Ausztria Londonba levelet küldött, melyben sürgeti a kongreszszust, mint az egyedüli lehetséges megoldást. Az oláh miniszterelnök a senatusban azt mondá: a kormány erélyesen fog oda működni, hogy az ország szabadságához jusson és megkiméltessék az idegen okkupácziótól.

Hajdumegyei törvényhatóság.

Hajdumegye 1878. évi **április hó 26-dik napján delelőtt 9 órakor** Debreczenben rendes közgyülést tart.

Tárgyak: M. kir. pénzügyminiszterium 1877. XXI. XXV. XXX. t. cz. másolatai. M. kir. földm. miniszterium 1877. XVIII. t. cz. másolata. Belügyminiszterium 1877. XXVII. t. cz. másolat. Leirat Nagy László nánási tisztiügyész felebbezésére. Rendelete, Dorog város kepviselő testülete által a g. k. iskola javára adományozott 17.850 frt értékü államkölcsön kötvények iránt. Dorog város polgármestere jelentése ugyanazon tárgyban. Belügyminiszterium, Hajdumegye által megvett teleken épitkezés előirányzatának felterjesztése iránt. Böszörmény, ugynevezett libagyep megadóztatása tárgyában leirat. Rendelet az állam mérnökök vasut érdekében eljárás után követelt illetményeiknek a vasuti társaságok általi fizetéséről. Rendelet a rögtön biráskodás iránti kérvény kellékeiről. Rendelet a rögtön biráskodás kihirdetése iránt. Leirat Kovács András böszörményi polgármesternek, a Kelemen Mihály-féle számadasi ügyből kifolyt fellebbezésére. Leirat a böszörményi arányositási ügyben. M. kir. földm. miniszterium leirata, melyben Hunyadmegye gazdászati szabályzata ajánlattal közöltetik. Leirat, melyiyel Barsmegye gazdászati szabályzata ajánlatik.

(Folyt. köv.)

— **VIDÉKI HIREK. „Keszthely“** cimen ott uj heti lap indul. **Nagy Jakab** Szegeden tilinkozik. **Aradon** a szimdény befejeztetett. **Ártandon** Papp Gedeon jegyző szombaton tartá ezüst menyegzőjét. **A tiszolczi** szolgabiró hazaellenes tót nyomtatványt foglalt le. **Az ujpesti** rablógyilkos. Rózsa István ügyében a kegyelmi tanacs Rózsa megkegyelmezését, s a halálbüntetésnek fogságra változtatását ajánlja a királynak.

UJDONSÁGOK.

* **Tanügy.** A tiszántuli ref. egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság gyülése tegnap végeztetett be. E gyülés népiskoláink legfontosabb ügyével a tantervvel foglalkozott. A vallástan tananyagának beosztása különösen azon népiskolákra nézve, melyek hat osztályát egy vagy két tanitó vezeti, küldöttségre bizatott. Oly népiskolákra nézve, hol az I. osztály egy, a II. III. osztályt másik, a IV. V. VI. osztályt harmadik tanitó vezeti, valamint oly népiskolákat tekintve, melyekben két tanitó közül egyik az I. II. a másik a III. IV. V. VI. osztályban müködik, részletes óraterv állapittatott meg; a négy-öt tanitóval biró hat osztalyu népiskolák általános heti óraterve pedig, melyet a fentebbiekkel együtt egy korábban kinevezett küldöttség terjesztett elő, csekély módositással fogadtatott el. Az egyházkerületünkben levő népiskolák szellemi és anyagi állapotát feltünteto statisticai szakosztály az adatok hiányos volta miatt még most nem kezdheté meg munkáját. Zih Károly szentandrási ref. tanitó „Harmas Tankönyv“ czimü dolgozata, mely a tanügyi bizottsághoz birálat s népiskolai kézi könyvül ajánlat végett küldetett be, el nem fogadhatónak nyilvánittatott.

* **Remmert Mártha** hangversenyének müsorozata (a szinigazgató ur által adandó vig-

Tiszteletesók.

Dengi Jánostól.

(Vége.)

E csókokhoz még más, ugynevezett hivatalos csókok is tartoznak, milyenek egyes ünnepélyes pillanatok alkalmával adattak és adatnak; ilyen például az, melylyel a fejedelem valamely rend vitézeül vagy a felszentelő püspök áldozárul vagy a dékán (tudományszak-igazgató az egyetemeken) akademiai csókjával tudorrá avatott fel valakit annak jeléül, hogy mostantól fogva magához hasonlónak ismeri el. Ezek tehát nem annyira a tisztelet, mint a megtiszteltetés csókjai.

A német — egyszersmind római — császárok Meranta koronázásukkor az érsek és a többi országnagyok által megcsókoltattak, kétségkivül, ama nagy tisztelet és hódolat jeléül, melylyel irányukba viseltetni tartoztak. Mindenesetre a tisztelet csókja akart lenni az is, midőn I. Rudolf császár (1273—1294) nejét, Ágnest a speyeri püspök kiemelvén kocsijából, megcsókolta; a császár ezért méregre lobbant, mondván: „A tali benedictione libera nos domine!“ (Az ilyen áldástól ments meg minket uram!) és a püspököt számüzte, hogy az a császár életében vissza se jöhetett.

A németektől származott át hozzánk ama csók, mely a gyermekeknél mint jutalmi eszköz, tehát mint egy megtisztelteteés, bizonyos Emilia nevü sepsi-szentgyörgyi nevelőnőtől a „Székely Tanügy“ hasábjain ajánltatott és alkalmaztatott is. („Szatmár“ 1876. 25 és 37. sz.) Utóbb nevezett lapban arról is említés van téve, mintha a csók fegyelmi eszközül alkalmaztatott volna; ezt azonban teljesen kétségbe kell vonnunk, mert kellemessel senkit sem lehet megbüntetni, de igenis megjutalmazni. — Hogy a megjutalmazásra tanuló gyermekeknél alkalmas mód e, annak megvitatását paedagogusokra bizzuk, mi csak mint egyszerü tényt kivánjuk fölemliteni.

Az angoloknál még a mult század elején is szokásban volt; hogy a nőket nemcsak rokonaik, hanem a társaság többi tagjai is csókkal üdvözölték s ugyanily alakban nyerték a viszonzást. A menyasszony csókolása az eskütvő után minden lakadalmi vendégtől szintén régi angolos szokás, mely Amerikába is átvitetett. — Az előbbkelő társas körökben e szokás már nem divik, de az alsóbb osztálynál annál erősebben tartja magát.

A franczia król azt beszéli Salumith, hogy bármely gazda megtiszteltetésnek tekinti, ha feleségét, nővéreit, fiát, sőt hajadon leányát is megcsókolja az érkező vendég. A lengyelek nem különben. A franczia nevelőnők fiatal növendékeiknek megengedik, hogy, ha tisztes urnő akarja őket megcsókolni, arczácskáikat nyujtsák oda a csókra, mely rájuk nézve megtiszteltetés. Ugyancsak a francziáktól a legudvariasabb, legszaloniasabb néptől, ered az illemesóknak minden neme, pl. a melyet érkezéskor, elmenetkor, fölkelés vagy lenyugvráskor vagy pedig köszönetül az élvezettekért szoktak adni. E szokás először is a német udvaroknál lett utánozva és innen ment át aztán majd minden nép közéletébe.

Az oroszoknál s egyáltalában a görög katholikus egyház hiveinél mainap is fenáll ama szokás még a hadseregben is, hogy husvétkor megölelik, megcsókolják egymást e szavak kiséretében: „Christos wos chrest.“ (Krisztus föltámadt) mire a felelet: „Wistin wos chrest“ (valósággal föltámadt) s ezt ismét egy csók követi; de ez csakis az egyenranguak között tartatik fenn. (Hajnalka: „Gombostü naptár“ 1867. 148. l.) Ez üdvözlési mód a románoknál is fenállott régebben és ma szintén a csók kivételével. Egykor egy zsidó közvitéznek az orosz táborban tisztje megtiszteltetésére fenebbi szavakat kellvén felelnie, töprenkedve igy szólt: „Megkövetem alásan, nem merek én tisztemnek olyat mondani, mit bizonyosan nem tudok.“

A ráczoknál szintén divik — és talán sehol se ugy, mint e népnél — a tiszteletcsók; ismerősök, ha találkoznak, ötször csókolják meg egymást, ezekből kettő jut az arczra és egy a szájra és mindenikben meg van az a bizonyos lascivitas, mely az égalj melegével növekedik. („Természettudományi Közlöny“ VIII. k. 86. füz. 413. l.) A menyasszonyt a vendégek sorba csókolják és ő ezt hüen viszonozza is. Különben náluk minden alkalomra készen áll a száj a csókolásra.

A britt, hollandi és spanyolnál hasonlóképen szokásban volt, de csakis a különnemüek üdvözleténél, mert a férfiak közötti csókolódást fertelmesnek s csaknem gyalázatosnak tartották és tartják ma is tiszteletüket, üdvözletüket, vagy örömüket inkább kézszoritással fejezik ki,

Nálunk — mint látszik — ugyanez elvet vallották régebben s hálát adtak az égnek (Aszalay: „Szellemi omnibus“ I. k. 219. l.), hogy a közéletben e szokás mindinkább ritkult. Tehát a tiszteletcsók — legalább a férfiak közt — nálunk is divatlan volt; hogy kiterjedt-e ez a nőkre is, arról nem tudunk. A népnél azonbau másnap is használatos. — Akárhányszor szemtanuja voltam a nép e szép vonást eláruló szokásának. Két egyén, ki régen nem találkozott, ama tiszteletnek s örömnek kifejezésére, melylyel a másik irányában viseltetik, s mely öröm a találkozáskor kebelében hullámokat ver: mert czuppanása a legtöbbször felriasztott édes merengésemből. — Egyébiránt „a mi őseink — mondja egyik szájhagyomány — ugy csókolódtak, hogy kettőből három lett.“ („Kelet“ 1876. 74. sz.)

Mint láttuk tehát, a tiszteletcsók eredetére nézve igen régi, a mennyiben határozott kijelöléssel a Krisztus előtti 752. esztendőig vihető vissza s igy majdnem 3 ezer éves; sőt az elmondottakból nagyon hihető, hogy még idősebb és a leghomályosabb ősidőkben is létezett.

Fajai, ha már ezt is kijelöljük: üdvözletcsók, köszöntéscsók, hódolatcsók, alázatcsók, jutalomcsók és illem- vagy udvariascsók, és ezek közül mindegyik lehet teljes és egyoldalu.

játék vagy egyébb számokon kivül) I. „Toccata Fuge“ Seb. Bach, II. a) „Valse“ (Es-dur) Chopin, b) „Erlkönig“ Schubert Liszt, III. „Magyar ábránd“ Liszt, 2 zongorára (a második zongorát jatsza Steinacker Sándor ur,) a müvésznő egy Bössendorffer-féle zongorát hozand magával. E müsorból, s azon körülményből itélve, hogy kapcsolatban egy vagy két felvonásos vigjáték is fog adatni, szombaton élvezetes estére számithatunk, melyre felhivjuk a t. közönseg figyelmét.

* **Nagy péntek lesz holnap**! A keresztyén világ ünnepel. E napon feszitették meg a szabadság legelső és legnagyobb bajnokát Jézust, ki isten s ember volt egy személyben. Isten volt, mert az igazság tántorithatlan példányképeül tündökölt. Ember volt, mert az igazságért, az emberiséget boldogitó eszméért vértanui halált is képes volt kiállani, és épen e kitartó szivósság istenité meg őt. Halandó emberek, gondoljatok e szent napon isteni megváltótokra. Imádjátok őt, ne szavakban, hanem tettben. — Tettel mutassátok meg, hogy az ő követői vagytok! — Szabadság, egyenlőség, testvériség, függetlenség volt az ő vezéreszméje. Kövessétek! Gyalázatos jézsuita az, bármily égre meresztett szemekkel fohászkodik is mások láttára ámitásul, a ki a legnagyobb Megváltó elveit — tettekben is nem követi. Boldog ünneplést a jézusi elvek valódi követőinek!

* **Mándoky Béla**, Follinussal, ki a szervezendő szintársulatnak titkára és müvezetője leend, városunkban időzik. Follinus egyike volt a tehetségesebb vidéki szinigazgatóknak, kit a hosszu évek tapasztalata szakképzett emberré tettek, ugy hogy a müvezetői teendőket a consortium alig bizhatná jobb kezekre.

* **Husvéti öntözők**. A leleményesség mindent kitalál. A kereskedők most már nem elégesznek meg azzal, hogy üvegcséket vagy gyürüket áruljanak, egészen uj alakokat hoznak divatba az öntözésre. Ajánlanak egy virágbokrétát, melyen rózsa és ibolya ölelkeznek. A bokrétát, ha száránál megszoritod, egy félig nyilt bimbóból illatos vizsugár fecskendezi be arczodat. Igy jársz a szivarral, melyet kezedbe adnak és több aprósággal. Izléssel vannak kiállitva, s uj érdeket kölcsönöz a husvéti öntöződésnek.

* **Szintársulatunk jövője — Váradon**. A „nagyváradi szinügyi bizottság“ április 15-én tartotta alakuló gyülését, Sal Ferencz polgm. elnöklete alatt. Inditványára megválasztották a bizottság elnökéül: Lipovniczky Sándort, helyetteséül: Némethy Károlyt. Felolvastatott a Mándoky Béla vezetése alatt álló „első magyar szinész egyesület“-tel, 3 évi nyári szinidényre kötendő, s a közgyülés által elfogadott szerződés. Egyik pontját, (7-ik a szabad páholy tartási jog) megváltoztatni ajánlták, amennyiben a bizottság tagjai ez évadra lemondanak a szabad páholy élvezetéről. A város müigényeinek kellő megóvása czéljából egy 3 tagu bizottságot választottak meg, melyhez köteles lesz Mándoky, ugy társulati tagjainak névsorát mint a heti müsort bemutatni. Mándokytól függ most már, hogy Nagyváradon óhajtott anyagi és szellemi sikere legyen vállalatának. Ő jól ismeri a közönség igényeit, fejlett müizlését s ritka pártolását is. Ha jó társulattal, változatos müsorral köszönt be, bizonyos lehet, hogy Nagyvárad közönsége méltányolni fogja törekvését. „B.“

* **Dengi János** a „Csók könyvére“ szóló előfizetési határidőt április. 20 helyett május 20-ig meghosszabbitja: ez által alkalmat nyujt, hogy minél többen fizethessenek elő e valóban jeles munkára, melyre eddigelé is meglehetős számmal gyültek az előfizetők.

* **A zsidó szintársulatot**, mely ez időszerint Füzes-Gyarmaton müködik, és melyről a lapok általában elragadtatással szólnak, mint értesültünk, Temesváry városunkba szándékoznak hozni nehány előadásra. Azt hisszük, hogy igazgatónk eme törekvése a közönségnél csak méltánylattal fog találkozni.

* **Mindenfelé** csak zugolódást lehet hallani, hogy a jelenlegi fővásár a husvéti ünnepekre esik. Ugy látszik, hogy az illetékes körök, melyek ezt igy határozták el, nem tudták, vagy nem akarták figyelembe venni, hogy ezzel csak a közönség érdeke ellen cselekedtek. Se az ünnepet, se a vásárt nem lehet megtartani. Innen van aztán, hogy a vásár eddig is a legroszabbnak mutatkozik. Azonban a dolgon már segiteni nem lehet, s a nagy költséggel idevándorolt kereskedőknek is meg kell nyugodniok sorsukban.

* **A mi reményeink**. Heves összeszólalkozás volt, egyik félreeső mulatóhelyen, 10—12 közös hadseregbeli katona és vagy három suhanc közt. A szó miután egy suhanc a katonák közzé csapot, tetté fajult, a katonák pár perczenyi hősies védelem után, még hősiesebben — megfutamodtak. Rendőrségnek hire sem volt. No már ily helyeken a napontai verekedések meggátlása végett is elkelne egy kis felügyelet. „Szabadság.“

* **A Teleggi-féle gőzfördő** az ünnepek és vásár közbejötte miatt holnap nagy-pénteken délelőtt a férfiak, délután pedig a nők számára; husvét vasárnapján csakis délelőtt a férfiak; husvét hetfőjén délelőtt a férfiak, délután pedig a nők számára lesz nyitva. Kádas fördő egész nap kapható mint rendesen.

* **Timárutczán** egy füszerkereskedés szabad kézből eladó, vagy pedig a bolthelyiség lakással együtt kiadó, értekezhetni ez iránt benne lakó Czirják Károlylyal.

* **Hamza Miska a miénk lesz**. Egyik nagyváradi lapból tegnap közölt hirünk téves volt, mert Miska e város szülötte, sitt is maradállandóan. Balázs Kálmán jó emlékü bandájából előnyösen ismerjük őt. Most Oláh Józsi jeles zenekarában társul müködik több kitünő taggal, kiket magával hozott.

* **Mit küldünk Nagyváradra?** A nagyváradi régészeti és történelmi kiállitásra küldött tárgyak jegyzéke a debreczeni ref. főisk. muzeumból: (Folytatás.) Csiszolókő. Debreczen, Kődvar. Azon magaslaton, melyre Révész Imre Etel lakát teszi, nehány száz holdnyi föld, ott a hol a kadarcsi s hortobágyi puszta s a b.-ujvárosi határ összegelnek.

— **Tisza (Thaisz) ujra remekelt**. A nem választók budapesti „kongreszszusát“ betiltá, azért, mert — szerinte — a „kongreszszus“ — népgyülés. Brávó, dicső ostobaság! Tehát az Ausztria által pártolt európai „kongreszszus“ is „népgyülés“ lesz! Oh bár az igazság istene lenne már egyszer — igazságos!

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Holnap a szinház zárva leend. Szombaton **Remmert Mártha** k. a. zongormüvésznő **HANGVERSENYE**.

A szerkesztő nyilt postája.

Több kéziratra nem válaszolunk még, de szerzőik körülbelől gondolhatják, melyik jön? **Szatmár.** (T. J.) Csak egy, most folyó hosszabb közleménynek várjuk végét. (V. Gy.) Várlak mindkettőtöket! Mikor jöttök? Addig is ..... **Csengerbe**. Kedves szüleimnek boldog ünneplést kiván a távolból is szerető fiu!

Felelős szerkesztő:
SZATMÁRI KÁROLY.
(Szerkesztő lakása: kismesterutca 1385. sz. a.)

Az első debreczeni árverési intézetben

hétfőn f. hó 22 és folytalólag kedden 23-án következő tárgyak lesznek elárverelendők: gyémánt és arany ékszerek, ezüstnemüek, arany és ezüst órák,, egy török sorsjegy, kiszivott tajtpipák, létcsövek, revolverek, puskák, férfi és női ruhák, kendők, szövetek, csizsmák, cipők, fehér, és ágynemüek, két aranyozott rámás kép, két bodon libazsir, 1 selyem esernyő, 1 hegedü, 1 gordonka, 1 antik török pisztoly, 1 madárkalitka stb.

Az elárverelendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző szombat és vasárnapon bárki által megtekinthető.

Felkéretnek mindazok, kik tárgyaikat eladás végett beadni szándékoznak, hogy azt mindig szerda estig tegyék, mert akkor ezen tárgyak a következő csötörtökön megjelendő hirdetésben megemlitethetnek.

Hofman Szaniszló

a t. cz. közönség figyelmébe ajánlja **ujonnan berendezett** zenemü és papirkereskedését a melyben a legujabb zenemüvek („Kapitány kisasszony“. „Kisasszony feleségem“, „A kornevilli harangok“, „Die Welle“ stb.) kaphatók; nem különben már **használt zenemüvek** felette olcsó áron (30—20 kr.)

Névjegyeket, monogramos vagy egész névfeliratu levélpapirokat

saját gépemen azonnal

a kivánat szerint elkészitve kézbesithetek és pedig:

Névjegyekből: 50 darabot 50 krért,
„ 100 „ 65 „
Monogrammos levélpapirból 50 drbot 60 krért
„ „ 100 „ 1 frtért.

147 1—3

Rochlitz és Beke

NŐI és FÉRFI DIVAT-TERME

Debreczenben,

piacz-utcza és bazár-épület szegleten.

A tavaszi időnyre!

ajánljuk a következő czikkeket u. m.:

Női és gyermek diszitett tavaszi és nyári kalapokat párisi, berlini és bécsi eredeti modelek után 2 frt 60 krtól 16 frtig.
Diszitettlen kalapokat 75 krtól 4 frtig.
Reggeli divatos fejkötőket.
Selyem napernyőket és legyezőket minden kivitelben **gyári áron.**
Női nyakkendőket nagy választékban 75 krtól, 4 frt 50 krig.
Legujabb divatu női külső gallérokat és garniturákat.
Valódi franczia vállfüzőket (Mieder).
Kalap virágokat, tollakat és csattokat.
Kitünő illatszereket.
Színes és fekete szőr és selyem rojtokat, gombokat, diszitő selyemeket és divat szalagokat, csipkéket és mindenféle bélés czikkeket.

TOVÁBBÁ OLCSÓBB ÁRBAN MINT BÁRHOL!

Fehér és szines férfi ingeket, négyszeres gallérok és kézelőket, nyakkendőket, harisnyákat és több férfi czikkeket.

Egyszersmind felhivjuk a t. hölgy közönség becses figyelmét kitünő bécsi gyártmányu

Női bőr és evelasztin czipőnkre,

melyeket **gyári árban** árulunki

Dusan felszerelt és a mai igényeknek megfelelően berendezett raktárunkat ajánljuk a t. közönség becses pártfogásába és maradunk

teljes tisztelettel

Rochlitz és Beke.

☛ **Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.** ☚

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes s tartós siker biztositása mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(**elgyengült férfierőt**).

2) hugycsőfolyásokat (még idülteket is), a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) hugycsőszükületeket;
4) fris s idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolyást,
5) bőrkiütéseket;
6) a hugyhólyag betegségeit és mindennemü vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2. sz. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

☛ Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. 10—100

Möller csukamáj **Péter** olaja

Möller csukamájolaja a Lofoti-szigetek (Norvégia) halászhelyein létező gyáraiban friss, kiválogatott májakból készül; halványsárga, természetes szinü kellemes faolajizzel, majdnem szagtalan és könnyü emészthetésénél fogva a leggyengébb gyomor is aláirja.

A csukamájolaj maga a gyáros által töltetik üvegekbe és eredeti czimképpel és kapocscsal van ellátva, tehát a maga nemében egyedüli készitmény, melynél az eladók részéről a hamisitás és manipuláció egyátalán ki van zárva; a fogyasztónak ezáltal nagyobb biztositék nyujtatik, hogy tiszta, természetes készitményt kap, minden eredeténél fogva tüdő benne levő gyógytulajdonságaival együtt, melyek mell- és tüdőbajoknál görvélykornál, mirigybajoknál, gyengélkedéseknél stb. kitünőnek bizonyult.

Hogy a nagy közönség által táplált azon előitéletet megczáfoljam, mely szerint azon „barna halzsir“ gyógyászatilag hathatósabb volna a halvány-sárgánál u. n. fehérfajoknál, ajánlom becses figyelmébe a minden egyes üveghez mellékelt értekezést a halzsirról, annak, készitése és hamisitásáról.

Főraktár: Bécsben Paul Eckhard III. Heumarkt 7.

Egy üveg ára 1 frt o. é.

Raktár: Debreczenben, **Csanak Józsefnél.**

Hirdetmény.

Linczer Vilmos csődválasztmánya határozata folytán ezennel közhirré tétetik, miszerint a Linczer Vilmos csődtömegéhez tartozó activ követelések f. évi **április hó 30-ik** napján d. u. 3 órakor a debreczeni kir. járásbiróság tárgyalási termében nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Mire a venni szándékozók felhivatnak.

Debreczen, 1878. április 16.

Sajó György,
tömeggondnok.

145 2—3

A vásártéren,

vásáron által látható **ezer** példánnyal fölállitva a **második** sátorban.

A legujabb

tájkép a harcztérről,

mint a Plevnábóli utolsó kirohanás 1877. decz. 10-én.

A RABKONAKI ÜTKÖZET

1878. január 5-én.

Antivári elfoglalása

Montenegroiak által január hónapban 1878.

PLEVNAI ÜTKÖZET

1877. szeptember 12-én.

Sipka szoros körül és Sofia-Mecset

Konstantinápolyban. — PÁRISBANI ÉLET.

Továbbá a párisi, londoni, bécsi és philadelphiai világkiállitások, ugymint a hires

neveto kabinet

száz meg százféle eltorzult arczokkal látható.

Nyitva áll reggel 8 órától 9 óráig, 5 órától 9-ig fényes kivilágitás mellett.

☛ **Minden látogató kap egy ajándékot.** ☚

☛ **BELÉPTI-DIJ 20 kr.** ☚

Reménylem, hogy a tisztelt közönség szives látogatásával megtisztel

Lindner Károly,
Budapestről.

136. 3

ORMÓS FERENCZ

norinbergi és diszáru fióküzlete Bécsből

Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernát ur házában

a „BIKA“ szállodával szemben.

Ajánlja dusan berendezett raktárát.

Vadászati és védő czikkek: Percusion, Lefaucheux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.

Lovaglásra: angol disznóbőr nyergek, kantárok, izzasztók, zabolák, kengyelvasak, sarkantyuk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregszappan.

Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndők, táskák, toiletthez berendezett cassettek és táskák, Plaid szijak, gummi köpenyegek.

Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca és alpacca ezüst nyéllel, britaniaérez, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, czukorvágók és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrlők, gyorsforralók, husvágó és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, británia érez- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartó réz, vas, bronz, britania, érez, pakfong, alpacca és alpacca ezüst lét fájának Ditmárféle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, viragasztalok, sodaviz-gépek.

Toilletthez; fésük, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.

Báli legyezők, ékszerek, virágcsokor-tartók, legyező zsinórok.

Különbféle diszáruk vas, bronz, fa, porczellán, maché és bőrből.

Optikai czikkek: orrcsiptetők, szemüvegek, Lorgnettek, táv és szinházi látcsövek, barometrum, hévmérők, szesz, czukor, bor, sör, eczetmérők, vizmértékek.

Legujabb divatu férfi és gyermek kalapok keztyük esőernyők, sétabotok, tajték pipák, szivar szipkák, zsebkések, pénz és szivartárczák, dohányvágó gépek. — Gyermek játékok.

Szodaviz gépek 8½ forinttól 20 forintig.

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debrecen, 1878. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.